

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Politicorvm Libri Decem

Contzen, Adam

Colonia, [1621]

Cap. II. Monarchæ creandi ratio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95437](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95437)

POLITICORVM

LIBER SEPTIMVS.

DE

MAGISTRATV CIVILI.

CAPVT I.

Varia Magistratum ratio.

Multiplex
est Magi-
stratus.

Magistratus multis modis diuiditur. Primo secundum species Reipublicæ diuersas, itaque alius est Monarchicus, alius Aristocraticus, alius Politicus, seu Democraticus; atque in his singulis magna varietas cernitur. Deinde ex natura ipsa potestatis; alius est supremus, ut Rex, Senatus, populus; alius subordinatus, ut Vicerex, Consul, Demarchus. Tercio, ex fine proximo; alij enim ad consilium dandum, definiendumque constituuntur, ut qui Regum, & Principum Consiliarij sunt; alij ad executionem eorum, quæ statuta sunt, ut Consul, Prætor, Satrapas. Atque hæc est ex ipsa re sumpta distinctio; nam aliqui consultationis, & executionis potestas crebro apud eundem resider, & ita esse expedit. Promptius enim, & prudentius consilia exequuntur viri prudentes, quorum ipsi participes, vel etiam auctores sunt.

Quarto. Distinctio maxime varia est, quæ sumitur à materia, circa quam, & homines circa quos magistratus versatur. Hinc alius Togatus, alius Bellicus, & vterque in magna rerum, negotiorumque varietate versatur. Hinc Urbani, & Prouinciales.

Notum
est
vni
commi-
tenda plu-
ra.

§. 2. Grauius itaque Reipublicam lædunt, qui magnarum aut multarum rerum curam, imo aliquando omnium vni committunt.

Nunquam res illa feliciter cessit, Sejani, Plautiani, Ruffini, Eutropij, Stilicones, Ablauij, atroces exitus habuerunt: Et mediæ ætatis homines quos nimia cura oppressit, etiam indignatio Principum consecuta est, & Belisarium, Narhetem, Petrum Vineam Campanum, qui apud Fridericum secundum omnium secretorum conficius, & moderator, cum dignitate dejectus, oculis insuper priuatus esset, in furorem actus se ipse occidit: nec eis, quos nostra tempora mirata sunt, feliciter recidit nimia potentia. Vno penè anno in Germania, Gallia, Hispania summares cecidere.

Quod si prudenter Alphonsus detestabatur Principes Consiliarium mancipia, alieno arbitrio om-

nia agentes, quanto magis detestabimur eum, quem vnus malitiosa calliditas in potestate tenet? Optime Aristoteles libr. 4. c. 15. polit. Nam in magnis fieri & potest, & debet, ut vnus Magistratus vni rei prepositus sit. Fieri enim potest, ut multi se conferant ad Principatus, ad imperia, quia multi sunt ciues: ita ut alios magistratus diu intermittere, alios semel gerere liceat. Tum prestat vniciqueret & actioni curationem obtingere in vno negotio positam atque occupatam, quam multis districam. In paruis vero multos magistratus ad paucos homines conferre & contrahere neesse est. Nam propter hominum paucitatem & penuriam non est facile multos in Magistratibus esse.

§. 3. De forma Reipublicæ, sine, regentium virtutibus, & vitiis jam præcedentibus libris dictum est. Nunc Magistratibus Reipublica instituenda est, singulorumque officia sunt exponenda, ac præcepta specialia quædam adjungenda. Et primum quidem de summo.

Et mihi non immerito miseranda mortalium conditio videtur, qui cum soli animalium sine Republica & Imperio viuere non possint, solitamen aduersum imperantes maligni sunt, & contumaces. omnibus in rebus vinci dolemus, etiam in ijs in quibus est vinci nobilius. Auiditas emendatæque imperandi, nec finem habet, nec modum, subesse autem alteri nemo nisi necessitate patitur. Solus homo, nec regere se ipse, nec rectorem ferre potest.

CAPVT II.

Monarchæ creandi ratio.

§. 1. Celeberrima apparatus magnificentiæ, variaque pompa caeremoniarum Monarchæ rumelectio, & inauguratio peragenda est.

Hoc enim postulat rei magnitudo, quæ ut omnibus etiam imprudentibus sit conspectio, & splendoris externi accessione ornanda est. Deinde tam magnæ sunt in Principatu, continuæque difficultates, ut nemo eum suscipere, nisi illis quasi illecebris ad ingentes illos labores inducatur; nam immaniissima bellæ curam Reges suscipiunt. Verè Plato dixit: Si ciuitas bonorum virorum esset, *τοῦ ἀρχοντος ἀνέως τὸ πρὸς ἀρχὴν ὡς ποτὶ τὸ ἀρχεῖν*. Fore ut tam su-giant, quam nunc ambiunt imperia.

Curas igitur mordaces, quasi faciles, & pericula speciosissima facere oportet, ne eorum grauitas appareat.

Imperij or-
namen-
ta
apud vul-
gus aucto-
ritate cau-
ciliant.

Difficilis
res impe-
rium.

Q9 4 §. 2. Cum

Monarcha-
rum Electo-
res securi
sint.

§. 2. Cum eligitur Monarcha, securitati, libertatiq; electorum vnicè prospiciendum est. Accurate ea de prospectum est in Imperio Romano, nam omnibus ad electionem profecturis, non modo patere omnia territoria iubet Aurea Bulla Car. Quarti; sed omnes obligat, vt nemo impediat, conductumq; illis præstari iubet. Statuimus insuper & mandamus vniuersis alijs Principibus, Feuda à Sacro Imperio Romano tenentibus, quocumq; nomine cessantur, nec non Comitibus, Baronibus, Militibus, Clientibus, Nobilibus, & Ignobilibus, Cuius, & communitatibus, castrorum, ciuitatum, & locorum Sacri Imperii vniuersis, vt eodem tempore, dum videlicet Regis Romanorum, in Imperatorem promouendi, Electio celebranda occurrerit, vnumquemq; Principem Electorem, ab ipsis vel eorum aliquo, conductum huiusmodi postulantem, vel eiusdem nuntios, quos ad electionem ipsam direxerit (vt præfertur) per territoria sua, & alijs quanto potuit remotius, absq; dolo, modo precedenti conductant. Si qui vero huc nostra constitutioni contraire presumpserint, subscriptas ipso facto penas incurrant. Omnes quidem Principes, & Comites, Barones, Nobiles, milites, clientes, ac vniuersi contrarij facientes, reatum periurij, & priuationem omnium Feudorum, quæ à S. Rom. Imp. & à quibuscumq; alijs obtinent, & etiam omnium possessionum suarum, à quocumq; habitarij subeant. Omnes quoq; ciues, & communitates, contra præmissa facere præsumentes, similiter sint periuri, & nihilominus vniuersis suis iuribus, libertatibus, privilegijs, & gratijs à sacro obtinenti imperio, sint omnino priuati, & cum personis, ac bonis suis omnib. Bannum, proscriptio nemq; imperiale incidant, atq; eosdem ipso facto ex nunc, prout ex tunc, iure priuamus, deinceps cuiuslibet hominum auctoritate propria, & sine iudicio, seu inuocatione magistratus cuiuslibet impune licebit inuadere, nullamq; penam propter hoc inuadens ipsos debet ab Imperio seu quouis alio formidare, præsertim, cum contra Rempublicam & Sacri Imperii statum & dignitatem, ac etiam, contra honorem proprium & salutem, tanta rei temerarij neglegentia, tanquam rebelles, inobedientes, & periuri infideliter etiam peruersè agere conuincantur.

Decernentes insuper & mandantes, vt omnium ciuitatum ciues & communitates, iam dictis Principibus, Electoribus, & eorum cuiuslibet hoc poscenti, eorumq; nuntijs, victualia in communi precio atq; cursu, pro suis, seu nuntiorum predictorum, hominumq; suorum necessitatibus dum ad predictam ciuitatem, causa celebranda Electionis predicta accesserint, & etiam dum discesserint ab eadem, vendere, seu vendi facere teneantur, nullam in præmissis fraudem quomodolibet adhibendo. Alioqui contrarij facientes, penas volumus illas ipso facto incurrere, quas in precedentibus contra ciues, & communitates diximus promulgandas.

Qui quis insuper ex Principibus, Comitibus, Baronibus, militibus, clientibus, Nobilibus, seu Ignobilibus, ciuib. seu communitatibus ciuitatum, Principi Electori ad Electionem de Rege Romanorum celebrandam eunti, vel ab ipsa denno redeunti, hostiles castodias tendere, seu insidias parare presumpserit, aut ipsos, vel eorum aliquem, in sua, vel suorum personis, aut rebus, inuadere, vel turbare, seu ipsorum, vel alicuius eorum nuntios ante dictos, sue conductum petierint, sue etiam non duxerint exigendum, hunc vna cum vniuersis malitijs suis complicitibus, ipso facto supra dictas penas decreuimus incurrisse. Ita videlicet, quod quævis persona penam incidat, siue penas, quas iuxta præmissa, pro qualitate personarum, duximus infligendas.

Si vero aliquis Princeps Elector, cum aliquo suo Coelectore inimicitias gereret, & inter eos quæcumq; contentio, controuersia, seu dissensio verteretur, his nequaquam obstantibus alter alterum, vel alterius nuntios, ad Electionem huiusmodi destinandos, præuiso modo conducere sit astrictus, sub pena periurij, ac perditionis, ea vice duntaxat, siue vocis in Electione, vt superius est expressum.

Cd de Reipubl. summa agitur,

Si qui vero alij Principes, Comites, Barones, Milites Clientes, Nobiles, & Ignobiles, ciues, vel communitas ciuitatum, cum aliquo Principe Electore, vel pluribus ex eisdem, aduersam

gerent voluntatem, seu quævis discordia inter ipsos ad inimicitiam, vel guerra, siue dissensio verteretur, nihilominus omni contradictione & dolo cessantibus, Principi, Electori, vel Principibus, seu eius, vel ipsorum nuntijs, ad electionem huiusmodi destinandis, & redeuntibus ab eadem, talem debeant præstare conductum, prout singuli penam iam dictas per nos, videlicet in se latas, voluerint custare: quas eos, qui secus fecerint, incurrisse decreuimus eo ipso.

Atque hoc est in electione Summi Imperatoris caput, vt vera libertate ex multis eligere Principibus possint, qui omnibus præsit. Neque enim censenda electio est, vbi metus suffragia inuitis extortit.

§. 3. Nec minus in ipsa, electioni designata ciuitate securitatem præstat Imperator. Iniuungimus autem ciuib. Francofurtensibus, & mandamus, vt ipsis vniuersos Principes Electores in genere, & quemlibet eorum, ab inuasioue alterius, si quid inter eos aduersitatis emergeret, & etiam ab omni homine, cum omnibus eorum hominibus, quos ipsi, & eorum quilibet in præfata ducentorum equorum suorum numero, ad præfatam duxerint ciuitatem, in virtute iuramenti, quod super hoc ipsos ad præfata præstare statumus, fidei studio, & solerti diligentia protegant ac defendant, alioquin periurij reatum incurrant, & nihilominus omnia sua iura, libertates, privilegia, gratias & indulta, quæ à sacro obtinere noscuntur Imperio, omnino amittant. Bannum quoq; Imperiale, cum personis, & bonis suis omnibus incidant eo ipso: Et liceat ex tunc omnium hominum auctoritate propria, & sine iudicio ciues eosdem, quos eo casu ex prout ex tunc, omni iure priuamus, tanquam proditores, infideles, & rebelles Imperij, impune inuadere, ita quod inuadentes huiusmodi, penam quamcumque, à Sacro Imperio, vel quouis alio, nequaquam debeant formidare. Ciues insuper ante dicti Francofurti, per omne tempus illud, quod super electione sepe dicta tractari & agi contigerit, neminem in præfatam ciuitatem, cuiuscumq; dignitatis, conditionis, vel status existit, intromittant, vel intrare, quouis modo permittant, Principibus electoribus, vel eorum nuntijs, vel Procuratoribus antedictis, duntaxat exceptis, quorum quilibet cum ducentis equis debet, vt predictum, introitum. Si vero post ipsorum Principum Electorum introitum, seu in ipsorum præsentia, in præfata ciuitate aliquem, reperti contigerit, illius exitum ciues ipsi debent, absque mora & cum effectu, protinus ordinare, sub omnibus penas, contra ipsos superius promulgatis, & etiam in virtute iuramenti, quod ciues ipsi Francofurtenses super eo, virtute præsentis Constitutionis præstare debent, ad sancta, vt in precedentibus est expressum.

Eadem cautio Cardinalibus ad Comitiam Pontificis eligendi proficentibus, & Romæ in conclauis conclusis fere adhibetur.

§. 4. Finis est, vt positis affectibus, non sibi, sed Reipubl. vtilem virum eligant; ita electores in imperio jurare consueuerunt, vt est in Bulla Aurea tit. 2. Peracta quoq; Missa huiusmodi, omnes illi Electores Ecclesiastici, coram Euangelio Beati Ioannis (in principio erat verbum) quod illic ante ipsos poni debet, manus suas pectori cum reuerentia supponant. Seculares vero Principes Electores dictum Euangelium corporaliter manibus suis tangant, quoniam cum tota sua familia tunc ibi debent inermes assistere. Et Archiepiscopus Moguntinensis formam iuramenti cui dabit, & vna cum ipsis, & ipsi, vel ab eorum Nuntijs vna cum eo iuramentum præstabunt, vulgariter in hunc modum.

Ego N. Archiepiscopus Moguntinensis, Sacri Imperii per Germaniam Archicancellarius, & Princeps Elector, iuro ad sancta Dei Euangelia, hic præsentialiter coram me posita, qd ego per fidem, qua Deo, & Sacro Romano Imperio sum astrictus, secundum omnem discretionem & intellectum meum, cum Dei adiutorio, eligere volo temporale caput populo Christiano, id est, Regno Romanorum, in Casarem promouendum, qui ad hoc existat idoneus, in quantum discretio & sensus mei me dirigunt, & secundum fidem predictam: vocem meam, & votum, siue Electionem præfatam, dabo absq; omni pacto, stipendio, pretio, seu promisso, vel quocumque modo

simulatae
priuate se
ponenda
sunt.

Balia

Italia valeant appellari, sic me Deus adiuvet, & omnes Sancti.

§. 5. Non tamen semper velin Imperio Romano, vel alijs regnis Carimoniarum illa Pompa servata est; interdum ambitio, interdum pericula subito omnia raptimque peragere compulerunt. Saulem sollemniter Samuel designavit; Davidem clam vixit, & Saule mortuo ille partem regni tenuit, Roboam Iudas, Ieroboamum Israel transmissis ritibus Reges dixerunt. Iehu subito elatus est in Regem, Claudium milites protraxerunt pavitatem.

Tiberius continuo potestatem vsurpavit, nomen fidei recusavit. Milites ipsi innumeros creaverunt, postquam Senatus auctoritas collapsa est. A Claudio initium fuit, inde tot monstra hominum orbem infestantur.

Verum hoc in Republica agendum, ne in humiliorum suffragijs sit tanta potestatis statum arbitrium, nec villo modo in manu militari, nam reuera cum quarunt, sub quo sit plurimum licentiae, minimum iustitiae.

Hinc diu etiam servatum, ut electi absque Senatus auctoritate non plene regnarent. Imò Regum etiam tempore id usitatum; nam L. Tarquinius Priscus filio genus Regium non conciliavit imperium, sed amuli dolus euerit. Verum crecentibus vitijs non supererat Senatui, nisi defectos adorandi, adulandi que servile obsequium.

Quo tamen quisque melior erat Imperator, eo pluri Senatus auctoritatem faciebat, ut Vespasianus, Titus, Trajanus, Tacitus, Pertinax, alij. Hinc factum ut Imperatores lecti a Senatu militibus crebro inuisi essent.

Rarum exemplum est in Tacito, de quo Votepiscus. Exercitus qui creare Imperatorem raptim solebat, ad Senatum literas misit, petens, ut ex ordine suo Principem legeret. Verum Senatus sciens a se lectos Principes militibus non placere, rem ad milites detulit. Dumque id saepius fit, sextus praedictus est mensis.

Denique omnis Senatus acclamavit, Tacite Auguste, dum te seruent, te diligimus, te Principem facimus. Verum hoc non modo rarum, sed vnicum omnino fuit.

Nunc ad optimates, septem electores ea potestas translata est, & certamina vetera confederunt.

§. 6. Milites scuto aut lectica Imperatores eleuabant, ita Maurici tempore factum, ut refert Dracon. libro decimo septimo de Germano. sic Phocam milites *περὸ τοῦ καρτο, ἢ ἀπὸ τοῦ καρτο* re eis *ὡς ἐξ ἀγρῶν καὶ φημεν ἐκ τῶν τῶν ἀγρῶν περὸν*. Principem fecerunt, super scutum extolles, faustis acclamationibus prosequi renunciarunt. Iehu quia in Concilio electus est a Deo, Principum pallijs sublatu est.

§. 7. Romani Imperatores in Palatium deducebantur, Capitol. in Pertinace. Sed jam electi, Iraclite in mulam Regiam, & solium collocabantur 3. Regum cap. 1. 34. Milites pro folio suggestum plerumque a capite faciebant. Suetonius in Vitellio. Sed imponi scuto, usitatum fuit: Etiam imitati sunt Caninefates Tacitus libr. 4. Claudia nus testis:

Sed cum mox SOLITA milite voce leuasset, &c.

Hoc tamen factum non est, cum in urbe Romana, aut Constantinopolitana eligerentur, verum Romae mox Senatui & exercitui gratiae agebantur; Constantinopolitani in circum, ut populum saluarent, & faustas comprecationes audirent, deferabantur.

Nunc verò deductio, siue solennis curia instituitur ex lege Caroli Quarti titulo 24. Die qua solennis Curia Imperialis, vel Regia fuerit celebranda, veniant circa horam primam Principes Electores, Ecclesiastici, & Seculares, ad domum habitationis Imperialis, siue Regalis, & ibi Imperator, vel Rex ipse omnibus insignijs Imperialibus induetur, & ascensis equis omnes vadant cum Imperatore, vel Rege ad locum Sessionis aptate, ibique quilibet eorum in ordine & modo, supra in lege de ordine processionis ipsorum Principum Electorum, plenius definitio.

Portabit enim Archicancellarius, in cuius Archicancellariatu hac fuerint, super Baculo argenteo omnia Sigilla, & Tiparia Imperialia, siue Regalia. Seculares vero Principes Electores, sceptrum, pomum & enssem, secundum quod superius exprimitur, deportabunt.

Portabuntur quoque immediate ante Archiepiscopum Treuirensis, suo loco transeuntem, primo Aquagravensis, secundo Mediolanensis Corona, & hoc ante Imperatorem duntaxat, quia iam Imperialibus insulis est decoratus, quas gestabunt aliqui Principes inferiores, ad hoc per Imperatorem, iuxta placitum deputandi. Imperatrix etiam, vel Regina Romanorum suis augustalibus amicta insignijs, post Regem vel Imperatorem Romanorum, ac etiam post Regem Bohemiae, qui Imperatorem immediate subsequitur, competentis spatii intervallo suis associata Proceribus, suisque comitata Virginibus ad locum Sessionis procedat.

Quin & mense rationem idem persecutus est, tit. vigesimo quinto. Statuimus, ut quandocunque Imperator, vel Rex Romanorum, solennes Curias suas celebraverit, in quibus Principes Electores sua deferuire seu exercere debent officia, subscriptus in his ordo servetur.

Primo enim, Imperatore, vel Rege ipso in sede Regia, siue Solio Imperiali sedente, Dux Saxoniae officium suum agat hoc modo: Ponetur enim ante aedificium Sessionis Imperialis, vel Regiae, aceruus aenae tanta altitudinis quod pertingat usque ad pectus, vel antelam equi, super quo sedebit ipse Dux, & habebit in manu baculum argenteum, & mensuram argenteam, quae simul faciant in pondere duodecim marchas argenti, & sedens super equo, primo mensuram eandem de aenea plenam accipiet, & famulo primitus venienti ministrabit eandem. Quo facto, figendo baculum in aenam recedet, & Vicemarschallus eius, puta de Pappenheim, accedens, vel eo absente, Marschallus Curiae aenam ipsam distribuet.

Ingresso vero Imperatore vel Rege ad mensam, Principes Electores Ecclesiastici, videlicet Archiepiscopi, stantes ante mensam cum ceteris Pralatis, benedicent eidem secundum ordinem, qui circa hac eis in superioribus est scriptus. Et benedictione completa, iidem Archiepiscopi omnes si adsunt, alioquin duo, vel unus, Sigilla, & Tiparia, Imperialia, siue Regalia à Cancellario Curiae recipient, eoque in cuius Archicancellariatu Curiam ipsam celebrari contingeret, in medio procedente, & alius duobus ex alterutro latere subiunctis.

Sigilla & Tiparia ipsa, omnes quidem baculum, in quo suspensa fuerint, manibus contingentes, eo portabunt & ante Imperatorem, vel Regem reuerenter ponent in mensa, Imperator vero, siue Rex, eadem ipsis statim restituet, & incuius Archicancellariatu hoc fuerit, ut praefertur, is maius sigillum collo appensum, usque ad sinem mense, gestabit, & deinceps, donec ad hospitium suum perueniat, ab Imperiali, siue Regali Curia equitando. Baculus vero, de quo praemittitur, esse debet argenteus, duodecim marchas argenti habens in pondere, cuius tam argenti, quam pretii partem tertiam, unusquisque, Archiepiscoporum ipsorum persoluet: & Baculus ipse protinus una cum Sigillis & Tipariis debet Cancellario Imperiali Curiae assignari in usus suos beneplacitos conuertendo. Postquam autem is, quem ordo tetigerit, portando sigillum maius, ab Imperiali Curia ad hospitium suum redierit, ut praefertur, statim sigillum ipsum, per aliquem

Occasio sepe omnes ritus tollit.

Vnicū inter electores honestum certamen.

Scitis in alium tolluntur.

quem de familiaribus, predicto suis Imperiali Curia Cancellario remittet super equo, quem iuxta propria dignitatis decentiam, & amorem, quem ad Cancellarium Curia gesserit, ipse Cancellario tenebitur largiri.

Deinde Marchio Brandenburgensis Archicamerarius, accedat super equo, habens argenteas pelues cum aqua in manibus, ponderis duodecim marcharum argenti, & pulchrum manutergium, & descendens ab equo, dabit aquam Imperatori vel Regi Romanorum manibus abluendis.

Comes Palatinus Rheni intrabit similiter super equo, habens in manibus quatuor scutellas argenteas cibis impletas, quarum qualibet tres marchas habeat in statera, & descendens ab equo portabit, & ponet ante Imperatorem vel Regem in mensa.

Posthac Rex Bohemia Archipincerna veniat similiter super equo, portans in manibus Cuppam vel scyphum argenteum, ponderis duodecim marcharum cooperum, vino & aqua permixtum impletum, & descendens de equo, scyphum ipsum Imperatori vel Regi Romanorum porrigit ad bibendum.

Sicut autem haecenus observatum fuisse comperimus, ita statuimus, ut peractis per Principes Electores saeculares predictis ipsorum officiis, ille de Falkenstein, Subcamerarius, equum, & pelues Marchionis Brandenburgensis pro se recipiat.

Magister Coquina de Nordenberg: equum & scutellas Comitum Palatini: Vicepincerna de Lymburg: equum, & scyphum Regis Bohemia: Vicemarschallus de Papenheim, equum, baculum & mensuram predictam Ducis Saxonie, si tamen ipsi in tali Imperiali seu Regali Curia praesentes existant, & eorum quilibet in officio suo ministret: Si vero ipsi, vel eorum aliqui a praefata Curia se duxerint absentes, ex tunc Imperiali, vel Regali Curia se quotidiani ministri, vice absentium, puta, quilibet in loco eius absentis, cui in vocabulo, seu officio communicat, sicut gerit officium, sic tollat in praemissis & fructum.

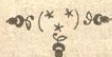
Imperialis in super mensa, vel Regia sic debet aptari, ut ultra alias aule tabulas, siue mensas in altitudine sex pedum sit altius eleuata, in qua praeter Imperatorem Romanorum duntaxat, vel Regem, die sollemnis Curia nemo penitus collocetur.

Sedes vero & mensa Imperatricis, siue Regine parabitur a latere in aula, id quod ipsa mensa tribus pedibus Imperiali, siue Regali mensa sit basior, & totidem pedibus eminentior supra sedes Principum Electorum, qui Principes suas inter se una eademque altitudine sedes habebunt & mensas.

Infra sessionem Imperialem, mensa pro septem Principibus Electoribus Ecclesiasticis, vel Secularibus praeparentur, tres videlicet a dextris, & tres aliae a sinistris, & septima directe versus faciem Imperatoris, vel Regis, sicut superius in Capitulo de Sessionibus & Ordine Principum Electorum, per nos est clarius definitum.

Ita etiam quod nullus alius, cuiuscunque dignitatis, vel status existat, sedeat inter ipsos, vel ad mensas eorum.

Non liceat autem alicui predictorum secularium Principum Electorum, peracto officii sui debito se locare ad mensam, sibi paratam, donec alicui suorum Comprincipum Electorum eius officium restat agendum; Sed cum aliquis eorum, vel aliqui ministerium suum expleverint, ad praeparatas sibi mensas transcant, & iuxta illas stando expectent, donec ceteri ministeria, sua expleverint supra dicta, & tunc deum omnes, & singuli pariter ad mensas suas sibi positas, se locabunt.

CAP V T III.

Monarcharum vnctio, & coronatio recte vsurpatur.

§. 1. Indignatur Petrus Pseudomartyr in cap. decimo nono libr. 3. Reg. Reges Christianos inungi. Sed cum iam loquamur de huiusmodi vnctionibus, quibus peculiariter verbum Dei adiectum fuit, non satis mirari possum, cur ad Reges & Imperatores Christianorum traducta fuerint. Scio nonnullos dicere illam rem esse Politicam, & ideo posse retineri: Sed qui hoc respondent falluntur & fallunt. Nam habetur pro religiosa ceremonia, & ideo in templo fit, nec per alios quam per Episcopos & Cardinales in templo exercetur. Probat quidem mihi, ut & Reges & Imperatores publice inaugurarentur suffragiis & acclamationibus populi, & maxime piis precibus interpositis, vnctionem vero non ducere esse reuocandam a ceremoniis Iudaicis. Multoque minus eam laudo, qua sacrifici & Episcopi vnguntur.

Verum ne suis quidem persuasit negligendam vnctionem; Reges enim Britanniae, alijque ne non sint vncti, seu Christi Domini, cum regnis suis inaugurantur, oleo vnguntur.

Martyris vmbatici error est ex eo, quod Cerimoniam Iudaicam arbitretur vnctionem Regum, ideoque non reuocandam; ne scilicet Iudaei videamur. Ab hoc cum errore vindicare Scriptura consideratio potuit. Nam Judic. 9.

הלוי הלוך חלחזים Haloch halechu haghazim
למשח עליהם למלך Lemischach ghaleché melech.

Eundo iuerunt ligna ad vngendum super se Regem. Ex modo communi regum consecrandorum loquitur Ioatham filius Gedeonis, cur enim dicit למשח ad vngendum, si nemo Regum vngebatur? Curtaeus non est πονηρὸς καὶ ἄσχετος.

Iudicum igitur temporibus, cum nondum esset Rex in Israël, aliarum gentium Reges inungebantur. Imo ipsa oliua versiculo nono respondet. Nunquid possum deferere pinguedinem meam, אשר בי ירכבו * qua & dii vtuntur, & homines, * אשר seu vt ἡν ἐν ἐμοὶ ἐδόξαζεν ὁ θεός, καὶ οἱ ἀνθρώποι; quam in me honorificauit Deus & homines, alij qui in me honorificant Deos & homines. Quod Iunius & Tremellius interpretantur, quia oleum ad sacrificia, vngendos Reges, Sacerdotes, Prophetas adhibetur? Quamquam non recte verterunt illi versum octauum interpretati sunt enim, iuerunt vt crearent super se Regem; qua interpretatione pulcherrimi ritus antiquitatem obscurantur.

Non igitur Iudaicus est ritus, sed Orientalium Regum, quamquam barbaræ quædam gentes, vt Persæ & Medialij Cerimonij vix videantur. Nam Reges Persarum vestem Cyri inducunt, Palathen fici edebant, terebenthum gustabant, & poculum oxygalactis bibebant. Plutarch. in Artaxerxe. Cyrus tamen Christus Domini dicitur, itaque cum peculiariter vnctum arbitror, idque consilio Danielis, & Israëlitarum.

Secundo queritur citra verbum Dei Christianos Reges inungi. Quod si antmaduertat consuetudinem gentium fuisse, quam Hebræi imitati sunt, non magis nostros Reges, quam Orientales accusabit. Nam Hebræi vt a gentibus diademata, solia, sceptrata, aliaque insignia, ita quoque vngendi ritum mutuati sunt, & ab vtriusque Christiani Reges. Nemo sanus

Hæresis in-
genium o-
mnia car-
pere.

Antiquus
vngendi-
ritus.

Cyrus vn-
ctus præter
consuetudi-
nem Persa-
rum.